

- 88 Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suðuramtinu og vesturamtinu um
19. sept. lyfjaverzlun á Ísafirði. — Með þóknanlegu brjefi 5. þ. m. hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer erindi frá hjeraðslækninum í 6. læknishjeraði, Þorvaldi Jónssyni þar sem hann, í tilefni af því að E. Möller, lyfsali í Stykkishólmi, er seztur að á Ísafirði til að stofna þar lyfjabúd samkvæmt allrahæstu leyfisbrjefi dags. 17. okt. f. á., gjörir fyrirspurn um það:
- 1, hvort Möller lyfsali eigi að lögum sje skyldur til að kaupa meðalabirgðir hans;
 - 2, hvort honum sje heimil meðalaverzlun á Ísafirði, fyrr en lyfjabúd hans er komin reglulega á fót;
 - 3, hvort hjeraðslækninum einsog á stendur, eigi sje heimilt að selja meðalabirgðir sínar, sem hann nú hefur, meðan þær endast, og
 - 4, hvort hjeraðslæknirinn geti eigi fengið bætur fyrir tjón það, er hann bíður af stofnun lyfjabúðarinnar og á hvern hátt.

skyldaður til að greiða Vatnsleysustrandarhreppi samtals 95 kr. sem endurgjald fyrir meðlagsstyrk, er lagður hafði verið af fátækra sjóði Vatnsleysustrandarhrepps til forsgunar Guðriði Gísladóttur, ómaga Seltjarnarnesshrepps.

Eftir skýrslum þeim og skilríkjum, sem fram eru komin frá báðum málsþörtum, og sem fylgdu með áður nefndu brjefi hreppsnefndarinnar í Seltjarnarnesshreppi, eru málavextir þessir:

Eftir að gamalmennið Guðriður Gísladóttir hafði í nokkur ár dvalið hjá tengdasyni sínum Þorkeli Bjarnasyni í Nýjabæ í Vatnsleysustrandarhreppi, samdist svo milli Þorkels og hreppsnefndarinnar í Seltjarnarnesshreppi, þarsem Guðriður átti svelt, að Þorkell skyldi halda hana framvegis fyrir 60 kr. árlegt meðlag þannig, að hann sjálfur sem tengdasonur hennar legði til 20 kr., Gunnlaugur Jónsson, sonur heunar, vinnumaður í Mýrarhúsum á Seltjarnarnesi 20 kr. og sveitarsjóður Seltjarnarnesshrepps 20 kr. Þegar þessu hafði farið fram í 3 ár, og Þorkell fengið hinar umsömdu 40 kr. greiddar árlega frá Gunnlaugi mági sínum og sveitarsjóði Seltjarnarnesshrepps, tilkynnti Þorkell hreppsnefndinni í Vatnsleysustrandarhreppi vorið 1879, að hann ekki lengur gæti haldið tengdamóður sína fyrir minni árlega meðgjöf en 70 kr., og samdi hreppsnefndin þá við Þorkel um, að hann skyldi fá meðgjöf þessa fyrst um sinn í 1 ár, eða þangaðtil hreppsnefnd Seltjarnarnesshrepps gjörði aðra ráðstöfun, og skýrði jafnframt síðastnefndri hreppsnefnd frá þessum samningi með brjefi, dags. 12 júní 1879, en það brjef neitar hreppsnefnd Seltjarnarnesshrepps að hafa fengið. Var hið umsamda 70 kr. meðlag síðan greitt Þorkeli fyrir fardagaárið 18⁷⁹/₈₀ úr sveitarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps, og eftir að Þorkell var andaður vorið 1880, kom hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps Guðriði fyrir á öðrum stað í hreppnum gegn 100 kr. ársmeðlagi; dvaldi Guðriður þar í 3 mánuði, þangaðtil hún var flutt fátækraflutningi á sveit sína, og var greitt úr sveitarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps meðlag með henni fyrir þessa 3 mánuði með 25 kr. Þær samtals 95 kr., sem þannig hafa verið greiddar úr sveitarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps sem meðlag með Guðriði Gísladóttur, hafið þjer úrskurðað, að sveitarsjóður Seltjarnarnesshrepps eigi að endurgjalda, en hreppsnefnd Seltjarnarnesshrepps heldur því fram, að með því að hinar umsömdu 40 kr. hafi verið greiddar til Þorkels fyrir fardagaárið 18⁷⁹/₈₀ að hálfu úr sveitarsjóði Seltjarnarnesshrepps og að hálfu frá Gunnlaugi Jónssyni, þá verði ekki gjört meira tilkall til Seltjarnarnesshrepps fyrir það ár, enda sje samningur hreppsnefndarinnar í Vatnsleysustrandarhreppi við Þorkel sjer óviðkomandi, en að því er snertir meðlag með Guðriði fyrir 3 fyrstu mánuði fardagaársins 18⁸⁰/₈₁, þá hefur hreppsnefnd Seltjarnarnesshrepps boðist til að endurgjalda hæfilegt meðlag með Guðriði fyrir þann tíma, en hæfilegt meðlag þykir henni vera hið sama, sem hún hefur greitt með Guðriði, síðan hún kom í Seltjarnarnesshrepp, en það er 60 kr. um árið, eða 15 kr. í 3 mánuði.

Að því er snertir meðlag það, sem greitt hefur verið með Guðriði Gísladóttur úr sveitarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps fyrir fardagaárið 18⁷⁹/₈₀, þá ber þess að gæta, að með því að Guðriður var tengdamóðir Þorkels Bjarnasonar, þá bar honum að annast framferi hennar, en af því að hann ekki var svo efnuð búinn, að hann gæti annast tengdamóður sína að öllu leyti, þá hafði hann leitað til hreppsnefndarinnar í Seltjarnarnesshreppi, þar sem Guðriður var sveitlæg, og hreppsnefndin lofað honum að greiða honum árlega úr sveitarsjóði 20 kr. styrk með Guðriði, og að annast um, að hann fengi

Útaf þessu og eptir að jeg hef meðtekið álit landlæknisins á Íslandi um mál- 88
efni þetta, skal yður hjermeð þjónustusamlega til vitundar gefið það er nú skal greina 19. sept.
til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar.

ad 1. Með því að engin ákvörðun er um það í leyfisbrjefinu frá 17. okt. f. á., um
stofnun aukalyfjabúðar á Ísafirði, að Möller lyfsali skuli skyldur til að kaupa meðala-
birgðir hjeraðslæknisins þar, verður þessari spurning að svara neitandi.

ad 2. Með því að heimild Möllers lyfsala til lyfjaverzlunar á Ísafirði verður að
byggjast á nýnefndu leyfisbrjefi, en leyfi það sem það veitir er bundið þeim skilyrðum,
að hann hafi þar á boðstólum öll þau lyf, sem til eiga að vera á hverri aðallyfjabúð og
fyrir verzluninni standi candidatus pharmaciæ, þá verður þessum skilyrðum að vera full-
nægt áður en hann byrjar lyfjaverzlun á nefndum stað.

ad 3. Það virðist sanngjarnt og rjett, að hjeraðslæknirinn, sem samkvæmt
instruction 25. febr. 1824 er skyldur til að byrgja sig upp með nægilegum meðalabyrgð-
um, þangaðtil regluleg lyfjabúð er komin á fót, megi selja upp birgðir þessar meðan
þær endast, einnig eptir að slík lyfjabúð er stofnuð, ef lyfsalinn ekki vill kaupa birgð-
irnar af honum.

ad 4. Með því að hjeraðslækninum hefur eigi verið veittur neinn sjerstakur
rjettur til lyfjasölu á Ísafirði, verður að svara þessari spurningu neitandi.

sama árlegan meðlagsstyrk frá Gunnaugi syni hennar, og þennan 40 kr. styrk hafði hann fengið árlega
í 3 ár, þegar hann bar sig upp við hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps um að fá meiri meðgjöf með
tengdamóður sinni. Allt þetta var hreppsnefndinni í Vatnsleysustrandarhreppi kunnugt þegar hún
samdi við Þorkel um að greiða honum 70 kr. meðlag úr sveitarsjóði með Guðríði fyrir fardagaárið
1879/80; hún mátti því búast við, að hreppsnefnd Seltjarnarnesshrepps mundi eins fyrir þetta fardagaár,
eins og hin undanfögnu, greiða Þorkeli þá 40 kr. ársmeðgjöf sem þessi hreppsnefnd hafði samdi um við
hann, og hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps virðist þessvegna ekki hafa haft næga ástæðu til að
greiða Þorkeli að fullu þær 70 kr. sem hún hafði heitið honum, nema því að eins að hún hefði vissu
fyrir, að hann ekki fengi neitt frá Seltjarnarnesshreppi. Með því að það nú má álitast sannað, að Þor-
keli hafi verið greiddar 40 kr. sem meðlagsstyrkur með Guðrði fyrir fardagaárið 1879/80 eptir ráðstöfun
hreppsnefndarinnar í Seltjarnarnesshreppi og hreppsnefnd þessi hefur neitað að hafa meðtekið tilkynn-
ingu hreppsnefndarinnar í Vatnsleysustrandarhreppi um samning hennar við Þorkel, þá verður Seltjarn-
arnesshreppur ekki skyldaður til að endurgjalda Vatnsleysustrandarhreppi meira en 30 kr. af meðlags-
styrk þeim, sem Þorkeli var greiddur úr sveitarsjóði síðarnefnds hrepps fyrir optnefnt fardagaár, en
þessar 30 kr. virðist sanngjarnt að Seltjarnarnesshreppur endurgjalði, með því að 70 kr. árlegt meðlag
með Guðríði ekki virðist ósanngjarnt, og svo er að sjá, sem ástæður Þorkels hafi þá verið orðnar svo
bágar, að hann ekki hafi getað lagt neitt fram til framfæris tengdamóður sinni. — Þegar þá kemur til
þeirra 25 kr., sem greiddar hafa verið Guðríði til framfæris úr sveitarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps
fyrir 3 fyrstu mánuði fardagaársins 1880/1, þá virðist ekki ástæða til að rengja þann framburð hrepps-
nefndarinnar þar, að hún ekki hafi getað komið Guðríði fyrir í hreppnum fyrir lægri meðgjöf, og þó að
óþarflega langur dráttur kunni að hafa orðið á því, að flytja Guðríði fátækraflutningi á sveit sína, þá
sýnist hreppsnefndinni í Vatnsleysustrandarhreppi ekki verða gefin sök á þessum drætti, svo að sveitar-
sjóðurinn eigi að missa tilkall til endurgjalds fyrir fje það, sem lagt hefur verið út úr honum fyrirfram
fyrir sveitarómaga úr öðrum hreppi. Jeg verð því að vera yður samdóma um, að Seltjarnarnesshreppi
beri að endurgjalda þessar 25 kr.

Samkvæmt því, sem þannig er tekið fram, vil jeg tjá yður herra sýslumaður, yður til leið-
beiningar og til birtingar, að úrskurði yðar í máli þessu 17. sept. f. á., skal breytt þannig, að Seltjarn-
arnesshreppur eigi að endurgjalda Vatnsleysustrandarhreppi auk hinna framboðnu 15 kr. enn fremur
40 kr. eða alls 55 kr. fyrir fyrirfram greiddan styrk úr sveitarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps til fram-
færis gamalmenninu Guðríði Gísladóttur.